

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sredi, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.
„ jeden mesec 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta 4 gld. — kr.
„ jeden mesec 1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Deželni zbor kranjski.

(XV. (zadnja) seja dne 20. oktobra 1883.)

(Dalje.)

Poslanec dr. Poklukar poroča v imenu finančnega odseka o proračunu normalno-šolskega zaklada za l. 1884.

Plače učiteljev po odbitku prihrankov na interkalarijih znašajo 184.388 gld. in se razdele za šolske okraje: Postojina 24.350 gl.; Kočevje 22.200 gl.; Krško 19.050 gld.; Kranj 18.400 gld.; Ljubljanska okolica 15.600 gld.; Litija 15.963 gld.; Logatec 14.750 gld.; Radovljica 13.400 gld.; Novo Mesto 17.163 gld.; Kamnik 13.050 gld.; Črnomelj 13.050 gld. Znesek skupne zaklade znaša 17.782 gl. V primeri s potrebnostjo 212.920 gld. se kaže primanjkljaja 195.138 gld. V pokritje tega primanjkljaja pobirala se bode leta 1884 18% na priklada na vso predpisano svoto vseh neposrednih davkov, tedaj

zlasti od rednega zneska z vsemi cesarskimi prikladi vred pri zemljiškem, lišno-razrednim in pri davku od hišnih najemščin, pri pridobitni in pri dohodkarini, izimši vse predpisane davke mesta Ljubljanskega. Finančni odsek konečno deželnemu odboru naroča, pridobiti temu sklepu Najvišje potrjenje.

V občnej razpravi nasvetov finančnega odseka oglasi se poslanec baron Apfaltrern. On pravi, da se pri sedanjem proračunu se ve da ne da ničesar spremeniti in 18% na doklada se mora dovoliti. A čudna je izjema Ljubljanskega mesta, ki ima le 10%no šolsko doklado, dežela pa bode dospela v kratkem k 20% dokladi. Dežela tedaj plačuje že skoraj dvakrat toliko za svoje ljudske šole, kakor Ljubljansko glavno mesto. Če se trdi, da mnogo otrok z dežele obiskuje Ljubljanske šole, zgodi se to le v jako malem številu, kar se tiče po mestu Ljubljanskem vzdrževanih ljudskih šol, kajti večina otrok z dežele zahaja v učiteljske vadnice. Gospod baron počne sedaj razpeljevati, da se hoče Ljubljana obdati s kitajskim zidom in več enakih neslanostij, ako ne odpira svoje šole otrokom z dežele. Tudi toži baron Apfaltrern, da se v Ljubljani plačuje mnogo davkov, ki zadevajo vso deželo, tako južne železnice davek, po katerem odide deželi 12.000 gld. davka, mnogo industrijalnih družeb doneski itd.

Konečno baron Apfaltrern predlaga, da se deželnemu odboru naroči, naj o tej zadevi poroča v prihodnjem zasedanju, da se razmerje mej deželo in Ljubljanskim glavnim mestom zjednači.

Poslanec župan Grasselli odgovarja, da mu ne pride na misel tajiti, da Ljubljansko mesto do sedaj res razmerno manj potroši za šolske namene, nego dežela. Govornik pravi, da poklada posebno važnost na besede: do sedaj. Ako se usoja vprašati sl. zbor, zakaj se je Ljubljansko mesto takrat,

ko se je delala postava za šolske troške, eksimiralo od dežele, bil je uzrok ta, da je bilo za deželo 12% doklade, za Ljubljansko mesto pa 10%. A to se je storilo zaradi tega, ker se je vedelo, da bodo šolski stroški v Ljubljani kmalu narasli za več odstotkov. Do sedaj je bilo mestu Ljubljanskemu še mogoče izhajati s to doklado, zanaprej tega ne bo več mogoče. Treba bode zidati kmalu novo poslopje za deško ljudsko šolo in, ker sti že obe mestni ljudski deški šoli prenapolnjeni, treba bode ustanoviti tretjo mestno deško šolo. Nič manj pa bode mestu Ljubljanskemu misliti na to, da ustanovi meščansko šolo v Ljubljani, kakor to ljudska šolska postava določuje. Misel, mesto Ljubljansko oprostiti deželnih naklad, bila je tedaj za deželo jako praktična in dvomiti je, bode li deželi na korist, ako se neha izimno stališče Ljubljanskega mesta; kajti do sedaj vladala je štedljivost in ni se storilo več, nego kar zahteva zakon in fakične razmere.

Trditvi g. barona Apfaltrerna, da obiskuje večina šolskih otrok z dežele šolo učiteljske vadnice, se ne more pritrditi, kajti dasi nema mnogo občin v Ljubljanskej okolici svojih šol in prihajajo učenci iz vseh krajev dežele v Ljubljano v ljudske šole, kakor se vidi to iz izkazov vodstev ljudskih šol, zamore se vzprejeti le jako neznatno število v ljudsko šolo učiteljskega izobraževališča, kajti v tem zavodu omejeno je število učencev za vsaki razred le na 40. Sumničenje, da bi se hotel graditi okrog Ljubljane kitajsk zid, zavrača govornik v imenu Ljubljanskega stanovništva z vso odločnostjo. On svari, da bi prišlo do kakega protivja mej glavnim mestom in deželo, kajti drug potrebuje drugega. Sklicaval se je baron Apfaltrern tudi na to, da Ljubljansko mesto dobi odškodnino, ker odstopi od svojih pravic do licealnega poslopja. Govornik pravi, da se jako nerad dotikava te zadeve, a vender mora opozoriti,

LISTEK.

Dubrovski.

(Povest A. S. Puškina, poslovenil J. P.)

(Dalje.)

Tretje poglavje.

Minulo je precej časa, a zdravje Dubrovskega bilo je še vedno slabo. Napadi blaznosti se sicer neso več ponavljali, pa njegove sile so znatno oslabele. Pozabil je svoja prejšnja opravila, le poredkem šel je iz sobe in bil je zamišljen po cele dneve. Jegorovna, dobra starka, ki je nekdanj stregla njegovemu sinu, bila je zdaj njegova postrežnica. Pazila je nanj, kakor na otroka, pravila mu je, kdaj je čas obedovati in iti spat, pitala ga je in pokladala ga spat. Andrej Gavrilovič jo je poslušal; razen ž njo ni z nikomur občeval. On ni bil v stanu misliti o svojih zadevah, o gospodarstvu, in Jegorovna je spoznala, da je neobhodno potrebno, naznaniti vse mlademu Dubrovskemu, ki je služil v nekem gardinem polku in bival zdaj v Petrogradu. Odtrgavši list iz knjige za stroške, narekovala je kuharju Haritonu, ki je jedini znal čitati in pisati

v Kistenjovki, pismo, katero je še tisti dan odposlala na pošto.

Čas je, da seznanimo čitatelja s pravim junakom naše povesti.

Vladimir Dubrovski odgojeval se je v kadetскеj šoli in stopil je iz šole kot praporščik v gardo. Oče ni varčeval za njegovo prilično vzdrževanje in mladi mož dobival je z doma več, kakor je mogel pričakovati. Vroče krvi in čestilakomen, dovoljeval si je razkošne zabave, kvartal je, zabredel v dolgo, malo brigajoč se za bodočnost, mislil je mimo-grede, da bo prej ali slej mogel vzeti bogato nevesto.

Nekega večera, ko je sedelo nekaj častnikov pri njem, valjajoč se po divanu in kadeč tobak iz jantarjevih pip, podal mu je njegov sluga Griša pismo, katerega naslov je osupnil mladega moža. Hitro ga je razpečatil in prečital sledeče:

„Gospod naš, Vladimir Andrejič, jaz, tvoja stara varuhinja, predzmem se ti pisati o zdravju tvojega očeta. On je jako slab, včasih se mu meša in cel dan sedi kakor neumno dete — pa življenje in smrt je v božjih rokah — pridi ti k nam, ljubeznivi sokol moj, pošljemo ti konje v Pesočno naproti. Čuj, okrožno sodišče hoče oddati nas Kirili Petroviču Trojekurovu — ker smo mi njegovi, kakor

pravijo, a mi smo od nekdanj vaši — še nikdar nismo tega slišali. Ti, ki živiš v Petrogradu, sporoči to očetu-carju, on ne bo dopustil nam škodovati. Zdaj ostanem verna služkinja, varuhinja Arina Jegorovna Buzirjovna.“

Vladimir Dubrovski prečital je večkrat te jako nerazločne vrstice. On je zgubil svojo mater v detinskih letih in svojega očeta skoro poznal ni, kajti pripeljali so ga v Petrograd, ko je spolnil osmo leto. Pri vsem tem bil je romantično navezan nanj, in je tem bolj ljubil rodovinsko življenje, kolikor manj je užil tihih radostij.

Misel, da zgubi svojega očeta, mučila je njegovo srce, a položaj ubogega bolnika, katerega je uganil iz pisma, ga je strašil. Predstavljal si je ubozega očeta, ostalega v pustej vasi v oskrbi neumne starke in poslov . . . trpečega in ugasujočega v telesnih in duševnih mukah. Vladimir Andrejevič očital si je neodpušljivo neskrbnost. Dasi ni dolgo dobil nobene vesti od očeta, vender se ni potrudil kaj poizvedeti, misleč, da se je podal on na potovanje, ali pa da ima preveč skrbij z gospodarstvom.

Sklenil je, potovati k njemu, in celo odpovedati se službi, ako bi očetova bolezen zahtevala njegove navzočnosti. Tovariši odšli so, zapazivši nje-

da je facit te kupčije jako neznaten za blagajnico Ljubljanskega mesta. Za odstop pravice na licealno poslopje dobi mesto Ljubljansko 6000 gld., za pospeševanje zgradbe muzeja „Rudolfinum“ pa je mesto podarilo 5000 gld., torej je preostanek jako neznaten, le 1000 gld. Mesto pa je gotovo z veseljem podarilo svoto za zgradbo muzeja, ker je hotelo pospeševati občno koristno zgradbo. Govornik končuje pravi, da bi mogel deželni zbor prositi, naj ne vzprejme predloga g. barona Apfaltrerna; a tega ne bode storil, temveč ga podpira, naj deželni odbor preiskuje, je-li sedanje stanje deželi na škodo. Sedanje izjemno stanje Ljubljanskega mesta utegne se marsikateremu zdeti krivica, v nekaterih letih pa utegne združenje mesta biti normalno-šolskemu za kladu na škodo. (Dobro! Dobro!)

Veliki retorik nemške stranke deželnega zbora, g. Luckman, pravi, da ga veseli izjava gosp. župana Grassellija, da naj vlada mir mej Ljubljanskim mestom in deželjo in da se s tem popolnem sklada. 10%-na šolska doklada v Ljubljanskem mestu pa je naložena le na ordinarij davkov in plačujejo ga vsa velika društva v Ljubljani, mej tem ko je 18%-na šolska doklada naložena na vse davke. Uradniki in služabniki železnic pošiljajo po vsej deželi svoje otroke v ljudske šole, torej je tudi primerno, da plačujejo za šole istih krajev, koder njih proga teče.

Poslanec dr. vitez Bleiweis-Trsteniški opomni, da je uziok temu, da se v Ljubljani ni šolska doklada povišala, le v tem, da je bilo Ljubljansko mesto v srečnem položaju, da je dobilo od bankine firme Sothen, katera ni izvršila prvokrat mestnega posojila, 100.000 gld. kot v pogodbi za razrušenje kupčije določeno svoto. To je bila terna Ljubljanskega mesta, sicer pa bi se bila morala naklada že davno povišati. A preteklo bode na stotine let, da se zopet kaj takega pripeti in prav kmalu bode imelo Ljubljansko mesto, ko bode treba zidati novo šolsko poslopje in otvoriti nove potrebne ljudske šole, 20% in tudi več naklade za svoje šolske namene.

Pri glasovanju odobri se proračun normalno-šolskega zaklada za l. 1884 in vzprejme se predlog barona Apfaltrerna.

Poslanec dr. Mosché, načelnik finančnega odseka, poroča v imenu odseka o proračunu deželnega zaklada za l. 1884. Poročevalec pravi, da je potreščina izkazana s . . . 409633 gld. 13 kr. skupni znesek dohodkov znaša pa le . . . 129609 „ 66 „ tedaj kaže se primanjkljaja . . . 280023 gld. 47 kr., kateri se ima pokriti:

a) s 16%-no doklado na vse neposredne davke za l. 1884, kateri so v proračunu zaklada kranjske zemljiške odveze za l. 1884 na drobno

razloženi v skupnem znesku z 1,347.345 gld.; torej z letnim zneskom 215.575 gld. 20 kr. ali, po odračunjenji davkov, ki se imajo vsled elementarnih nezgod vsako leto odpisati, v okroglem znesku 2000 gld. z ostalim zneskom 213.575 gl. 20 kr. ali v okroglem znesku 213.000 gld.

b) z 20%-no priklado na davek užitnine od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa, in sicer od letnih najemščin, katere so ravno tako v proračunu zaklada zemljiške odveze za leto 1884. posamezno navedene z letnim zneskom 66.900 gl.

torej skupaj . . . 279900 gld. — kr.

V primeri z zgorajšnjim primanjkljajem kaže se konečni

primanjkljaj v znesku . . . 123 „ 47 „ kateri se bode pokril iz obstoječe blagajnične gotovine.

Finančni odsek torej nasvetuje:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Skupna potreščina deželnega zaklada za l. 1884 v znesku 409.633 gld. 13 kr. in dohodki v znesku 129.609 gld. 66 kr. se potrdijo.

2. Za potrebno zalogo primanjkljaja v znesku 280.023 gld. 47 kr. naj se za leto 1884. pobira

a) 16%-na priklada na celo predpisano svoto vseh neposrednih davkov z vsemi prikladami vred;

b) 20%-na priklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa, in se

c) konečni primanjkljaj pokrije iz obstoječe blagajnične gotovine.

3. Deželnemu odboru se naroča, da preskrbi Najvišje potrdilo za te sklepe.

V generalnej debati oglasi se poslanec Luckmann vprašaje, zakaj se ni uvrstilo v proračun prihodnjega leta pokritje stroškov za deželno slavnost šeststoletnice. Nemška manjšina mora sedaj, ko preide uprava deželnega premoženja po šestletnem prestanku zopet v nasprotne (narodne) roke, biti jako oprezna, da se bode znalo, kako je narodna stranka gospodarila. Zaradi tega bi bilo njegovej stranki, pravi g. Luckmann, jako povoljno, da bi bil račun o slavnosti že predložen.

Poslanec J. Murnik odgovarja g. Luckmannu pravi, da računi za slavnost v obče, posebno pa z Ljubljanskim mestom, s katerim so v nekolikej svoti skupni, nese dognani, niti poravnani. Gospodje deželni poslanci naj bodo preverjeni, da se bode slavnostni račun od deželnega odbora sestavil z vso

natančnostjo. Vsi stroški za slavnost utegnejo znašati 70.000 gld., morebiti še toliko ne; zaradi tega pa, če ne bo posebnih okolištin, ne bode treba posebne priklade na davke, niti prodaje deželnih obligacij, ampak deželni odbor misli, da se bodo slavnostni stroški za zdaj pokrili iz blagajničnih preostankov.

Poslanec Svetec predlaga, naj se, ker so se vse posamične točke deželnega proračuna deloma že v deželnem zboru, deloma v finančnem odseku pretresavale, vzprejme ves proračun en bloc.

Predlog se vzprejme. Proti dovoljenju proračuna narodnemu deželnemu odboru glasujejo le poslanci „velikega“ posestva, hoteč s tem izražati nezaupanje.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. novembra.

„Wr. Allg. Ztg.“ je pisala te dni o nekih konferencah, katere sta imela dr. Rieger in dr. Falk ter pl. Szlavy. O kakih „konferencah“ pa tu ne more biti govora, ker nobeden ni imel mandatov za pozitivno ukrepanje. Dr. Rieger je le uporabil priliko, da se je sešel z nekaterimi člani ogerske delegacije, ki so mu bili od prej že znani. Naravno, da je prišel pogovor tudi na politične odnose mej Ogorsko in Hrvatsko, kakor tudi mej Avstrijo in Česko. Priznavala se je obojestranska lojaliteta in poudarjala istino, da se nobena državna polovica ne umešava v zadeve druge polovice. Nasprotniki izvajajo iz teh pogovorov resnično zavezo Ogrov in Čehov proti Nemcem, kar se pa odločno zanikuje. Dr. Rieger ni imel z ogerskimi politikarji ničesar obravnavati; vendar pa sledi iz njegovih prijateljskih pogovorov, da mej Ogri in Čehi obstojé uveti poštenega prateljstva.

Ogerska delegacija je imela v soboto skupno sejo, v kateri so oni odseki, ki so svoje posle že dovršili, predložili svoja poročila. Meritorična obravnava o teh poročilih se prične v sredo, določaj pa bode tudi že dognana predloga o okupacijskem kreditu. — Poročili odsekov obeh delegacij o proračunu ministerstva za vnanje stvari, koji sta izdelala delegata grof Clam-Martinić in dr. Falk, sta si bistveno jednaki; obe se naslanjati na izjave, katere je storil grof Kalnoky v obeh odsekih. Poročili konstatujeta povsem prijazno in mirno razmerje monarhije z vsemi državami; samo da je poročilo Falkovo obširnejše ter se v dveh točkah razlikuje od Martinićevega. Prvič poudarja ogerski odsek bolj odločno pravice, koje ima avstro-ogerska monarhija po priznanji Londonske konference na spodnji Dunav; druga različna točka pa zadeva Bolgarijo; poročilo ogerskega odseka zahteva odločnejšo podporo Visoke Porte od strani signatarnih vlastij Berolinske pogodbe.

„Nemzet“-u se poroča iz Zagreba, da je prešli teden baron Ramberg potoval v Budimpešto, poročat ogerskej vladi o stanju v Hrvatskeji ter pogovoriti se o osebnih vprašanjih, ki so potrebna za imenovanje novega bana. V tem dopisu se tudi poudarja, da je občna želja, posebno pa onih mož,

gov nemir. Ostavši sam, spisal je Vladimir prošnjo za odpust, zažgal je pipo in ugloobil se v globoko zamišljenost . . .

Vladimir Andrejič približal se je k tej postaji, kjer je moral zaviti na Kistenjovko. Njegovo srce bilo je napolneno z nekim žalostnim predčutvostvom: bal se je, da ne bi dobil očeta več živega; predstavljaj si je otožno življenje, ki ga čaka v vasi; pustost, pomanjkanje tovaršije in skrbi za gospodarstvo, o katerem ni ničesar razumel. Prišedši na postajo šel je k nadzorniku in poprosil ga za poštne konje. Nadzornik ga je vprašal, kam misli potovati, potem mu je pa objavil, da ga konji iz Kistenjovke čakajo že štiri dni. Kmalu je prišel k Vladimiru Andrejeviču stari kočijaž Anton, nekdanj vodeč ga v stajo in skrbeč za njegovega majhnega konjička. Anton je začel jokati, ko ga je zagledal, priklonil se mu je do tal, povedal mu, da stari njegov gospod še živi, in tekel je zapregati konje. Vladimir Andrejevič zahvalil se je za ponudeni zajutrek, in hitel je odpotovati. Anton ga je vozil po stranskih potih, in unel se je mej njima sledeči pogovor:

„Povej mi blagovoljno, kaj ima moj oče s Trojekurovim?“

— Bog ve kaj, dragi Vladimir Andrejič; gospod se je spril s Kirilo Petrovičem, in ta je šel k sodišču — če tudi je sam nekaj sodnika. Pa nam hlapcem ne spodobi se razsojevati gospodske zadeve; oh zastonj se je upiral pri sodišči vaš oče Kirilo Petroviču: s šibo ne prebiješ klade.

„Kakor se vidi, ta Kirila Petrovič dela pri vas, kar hoče!“

— In prav res je to, gospod: za prisednika se on, slišiš, še zmeni ne, predsednik sodišča je pa vedno gotov k njegovim uslugam; gospoda prihajajo k njemu na poklon: tu se res mora reči, če je le polno korito, se svinje že dobé.

„Ali je res, da bo on vzel naše posestvo?“

— Oh, gospod, slišali smo tako. Pred nekaterimi dnevi rekel je Pokrovski cerkovnik na botrinji pri našem starosti: zadosti ste že postopali in veselili se, kmalu vas dobi v roke Kirila Petrovič; a kovač Mikita mu je rekel: zadosti je Saveljič, ne žali botra in ne vznemirjaj gostov. Kirila Petrovič je sam zase, a Andrej Gavrilovič tudi sam zase — a mi smo božji in carjevi; a na tuje povelje še gumba ne prišiješ.

„Tedaj vi ne marate priti pod gospodarstvo Trojekurova?“

— Pod gospodarstvo Kirile Petroviča? Gospod Bog nas obvaruj in nam prizanesi! Pri njem je še domačim slabo; a če dobi nas, ne slekel bi nam samo kože, nego tudi meso. Ne, Bog ohrani nam dolgo Andreja Gavriloviča, a če nam njega Bog vzame, nam ni treba drugega gospodarja, kakor tebe: ti si naš skrbni oče. Ne zapusti nas, in mi se bomo držali tebe.

Pri teh besedah je Anton mahnil z bičem, pritrknil z vajeti, ter konji spustili so se v dir.

Ganen od udanosti starega kočježa umolknil je Dubrovski, in zamislil se je. Minulo je več kakor jedno uro, kar ga prebudi Griša s klicem: Tu je Pokrovsko.

Dubrovski je privzdignil glavo. Peljal se je po bregu širokega jezera, iz katerega je tekla rečica, zvijajoča se mej hribi. Na jednom iz njih, mej gostim zelenim grmovjem, vzdigovala se je zelena streha in belveder ogromne zidane hiše, cerkev s petimi kupljami in stari zvonik. Dubrovski poznal je ta mesta, spomnil se je, da je tam na holmu dostikrat igral z majhno Marijo Trojekurovo, katera je bila dve leti mlajša od njega in je že takrat obetala biti krasotica. Hotel je kaj izvedeti o njej od Antona; pa nekaka bojazljivost ga je zadrževala.

(Dalje prih.)

kojim je pri srcu odkritosrčna sprava z Ogersko in povzdig gospodarstvenega stališča v Hrvatskeji, da se na čelo notranjeje uprave postavi Vončina, in sicer brez ozira na to, bode li grof Erdödy ban ali pa grof Sermage. Poslednjemu se daje v Zagrebu več upanja na banski stolec; Vončina bi potem prevzel notranje stvari, Dautović pa naučne in bogoslužbene zadeve.

Vnanje države.

Komisijon za urenje črnogorsko-turške meje se ima boriti z velikimi zaprekami. Iz albanskega Skadra se poroča „Pol. Corr“, da je v Trepši naletel na hud odpor; prebivalstvo se z vso silo upira odredbi komisijona, da se ima zemljišče razdeliti. Vojaška sila se je morala ondu pomnožiti, tako da jo je vkup 5 bataljonov. Tudi v Gusinji napravlja Ali-paša vedno še vsakega zaprek. — Veliki shod Miriditov v 14. dan oktobra je sklenil Porti odposlati prošnjo, da zopet namesti glavarja Trenk Bib Dodo; to da bi bilo jedino sredstvo, s katerim bi se dala odstraniti obstoječa anarhija mej Miriditi.

Resen spor mej Rusijo in Bolgarijo po nazorih „Moskovskega lista“ ni mogoč. Rečeni list izvaja svojo trditve iz slučaja, da Rusija nema preobilnosti svojih stanovnikov kakor druge dežele, katere se jih morajo iznebiti, da lažje diha; Rusija tudi nema preobilno podjetnega duha in kapitala, ki ne bi zamogel v Rusiji samej dobiti pripravnega torišča. Ruska podjetnost in kapital, bodita še tako velika, jedva zdostujeta v preobrazenje domačih zakladov. To je glavni vzrok, zakaj da Rusija ni nevarna za dežele svojega pokroviteljstva. Vse zanimanje Rusije na vzhodu obstaja le v tem, da se ljudstva, za kojih osvobojenje je Rusija toliko trošila, obvarujejo tujega izsesavanja, da ostanejo samostojni ter neodvisni, in pa da obvarujejo svoje veroizpovedanje. Srbija naj ostane Srbom, Rumunska Rumunom, Bolgarska Bolgarom in Grška Grkom. Tako zanimanje se pač ne more imenovati sebično. Zatorej se vzhodni narodje od nekda stali na ruske strani dobro vedo, da je Rusija jedino poročstvo njihovega svojstva.

Dopisi.

Iz Šentvida nad Ljubljano 3. nov [Izv. dop.] Kakor na druga pokopališča, tako je tudi na naše v četrtek ljudstvo prostrane naše duhovnije kar vrelo, da obišče zopet jedenkrat svoje, v črnej zemlji spijoče ljube. Res je pokopališče dokaj prostorno, vendar jih je komaj obseči moglo, kajti naša županja je jedna največjih v celem Kranjski.

Tudi jaz se pomešam med to množico, bodisi da obiščem gomilo svojih umrlih, bodisi — iz gole radovednosti. Res sem bil radoveden, ali bodo Šentviščanje letos zopet tako pozabili na gomilo šolskega dobrotnika Bitenca, kot v lani. Toda temu ni bilo tako in vlanska črna nehvaležnost spremenila se je letos v belo hvaležnost. Ko pridejo namreč po dokončane službi božji v cerkvi duhovni v lepem sprevodu na pokopališče, obstopi šolska mladež s svojo zastavo kaj okusno okrašeno gomilo Bitenčevo in mu zapoje milo nagrobnico. Sedaj se Šentviščanom pač ne more in ne sme očitati črna nehvaležnost, kakor v lani, kajti oni so storili svojo dolžnost s tem, da so okrasili gomilo šolskega dobrotnika, Bitenca. Tudi pevski čitalniški zbor je nastopil, ter prav ganljivo na pokopališču dve lepi nagrobnici zapel, „Jamica tiha“ in „Nad zvezdami“. Šentviščanje, pač smete ponosni biti na svoj vrli pevski zbor! Po dokončanih molitvah in obredih si ogledam nekoliko olepšavo grobov in res moram izreči, da je bil vsak grob manj ali več okrašen, tako da čisto opuščenega skoro ni bilo videti. Od nekaterih vencev so pa še mahali lepi trakovi s primernimi napisi. Tako ko sem ustopil, mi je, tako rekoč, v oči pala neka gomila, koja so venci krasili. Od jednega teh vencev pa je mahal lep višnjevi trak, na katerem koj zapazim napis, žalibog v čisto napačnej nemščini: „Gewidmet v seinen Schef“. Ali mora res povsod biti ona blažena germanščina? Ali bi ne bil boljši in primernejši lep slovenski napis? vzasti, ker dobro vem, da ranjki, kojega „črne zemlje pokriva odeja“, ni bil Nemec.

Od Filipov 4. novembra. [Izv. dop.] Lejte, gospod urednik, ko bi jaz danes ta dopis tako pričel in nadaljeval, kakor sem baš onega pred nekoliko dnevi — pripetiti bi se zamoglo zopet, da bi ne prišel naročnikom v roke, temveč v peč, kjer bi

postal dopis — „prah in pepel“! Vam bodem pa rajši danes pisal o „vremenu“ tu pri „Filipih“, o pticah pevkah: senicah, čizkih in tako dalje; — o spomeniku „Vižmarskega tabora“, in o tem, kar stoji gori zapisano, in pa kje sem dobil ta spomenik itd. — o vsem tem pa Vam ne zinem niti jedne trohice več, še toliko ne, kolikor je — „za nohtom črnega“. Vi, gospod urednik, pa vzemite v roke rudeč svinčnik, ter berite in črtajte kolikor se da, — v prid nas dopisnikov in naročnikov, potem bode zopet mir in tihota vladala v nas Slovencih — in pri „Filipih“, brrr!

To vam pa povem: 241. številka našega dnevnika pa bode ostala v spominu meni, mojima senicama in vsem nam, ki stanujemo tu „pri Filipih“, kakor nam bode v spominu ostalo zasedanje deželnega zbora kranjskega v letu tisoč osem sto osemdeset in tri, — zakaj, tega Vam pa ne povem, ampak naredim velikansk „pomišljaj“, tako-le na pr. —; in zdaj sva brez skrbi, gospod urednik, jaz in Vi, pa naročniki in dopisniki „Slov. Naroda“ tudi, in to dé dobro našemu srcu! — Vsa druga je z Dunajskimi nemško-židovskimi listi; lejte, ti pa nemajo miru pred nami Slovenci ne po noči ne po dnevi, in ta „šara“ zaganja se dan na dan nežneje v nas — in sicer s takim finim taktom, kakor — recimo na pr. morski valovi ob obale sinje Adrije, kadar jame gori od Čičarije razgrajajoča burja dobajati, — drveč dalje proti Benetkam in „punti“ Piranskej, — mimo Muggije in Kopra navzdol vse, kar jej pride nasproti! — „Che furbi figli della Germania!“ zarenčal bi volkoovčji Irredentar — slovanskega Primorja. In — mi, kranjski Slovenci? Mi bi dali si jermenaraz života rezati po zagrizlih fakijskih oponentih nemško-židovske kvalitete! — „Schlüm're sanft, du deutsches Reich!“ — S teboj se bavit ne bodem jaz danes več! Na — svidenje!

S kom-li, boste dejali, gospod urednik? Mar z nemškimi „Schulvereinem“? in njega apostoli? Makari! Pa zakaj li? Lejte, gosp. urednik, mej tem ko sem mislil poprej celi dopis napolniti s „Filipskim“ vremenom, potegnil je na jedenkrat drug veter in nebo, prej oblačno, se je zjasnilo, tako da mi sedaj ni treba več govoriti o tem namenu, — dočim jaz vendar ne morem kam izogniti se temu tužnemu vetru, in nadaljujem tako-le:

Ko bi Dunajska moža, kakor sta dr. Moriz Weitlof in pa dr. Eduard Wolffhardt, — vedela, kakšno vreme je sedaj pri nas kranjskih Slovencih — tu gori „pri Filipih“ in pa — na Gorenjskem okoli Sorice in Danj, bi se — zjokala in klicala kakor odrešenik na križi: „Moj Bog, moj Bog! zakaj si naji in naklepe našega „Schulvereina“ zapustil!“ In veste, zakaj tako, g. urednik? Lejte, samo zbog tistega nesrečnega „vremena“, katerega je eks okrajni šolski nadzornik, sedaj še vedno „profesor“, ali kako bi dejal, na c. kr. učiteljski pripravnici v Ljubljani — Wilhelm Linhart — doživel one dni na Gorenjskem, le-tam, kjer je gojil toli vročo nado — „zur Förderung und Rettung des Deutschthums in Krain“, pa v slavo nemškega „Schulvereina“ zopet „ein Opfer darbringen“ — se trudil, pa — v potu svojega obraza moral oditi v — belo, sicer pa nemškutarjem „zgubljeno“ Ljubljano, godrnjaje mej potom v sé: „Da ist unser Ziel beim T!“ pa, če ne ravno tako, vendar jednako.

Tako je, gospod urednik, sedaj z — „vremenom“ v nas Slovencih, tu „pri Filipih“ in še kje, kar pa Vam že še povem, nadejaje se z vsemi temi „fazami“ svidenja još pri — „Filipih“!

Vaš

Müchelj.

Domače stvari.

— († Franjo Remec,) c. kr. telegrafski uradnik v Ljubljani, umrl je včeraj zjutraj. Pokojnik porodil se je l. 1850 na Rupih nad Kranjem, šolal se na gimnaziji v Ljubljani, potem pa ustopil pri telegrafnem uradu. V svojih prostih urah pečal se je zlasti z rusčino ter pod imenom Kmetov prevél mnogo ruskih proizvodov na slovenski jezik. Izmed teh bili so v našem listu priobčeni: A. Maksimova „Lov na tigra“, Vsevoloda Solovjeva „Dvojna

prikazen“, M. Rudakova „Drag medved“. V letošnjem tečaju pa krasni povesti „Strašen dolg“ in „Stari Gud“ od Vsevoloda Solovjeva. Prevod „Ulične pevke“ po N. K. Lebedovu priobčimo tekom meseca decembra. Za „Matico Slovensko“ preložil je letos Turgenjevlevje „Lovčeve zapiske“, nekoliko tvarine utegne se pa nahajati mej njegovo zapuščino. Pokojni Remec bil je izredno nadarjen in neumorno delaven, vsekdar pa odločen, neustrašljiv narodnjak, kar mu često ni bilo na korist. Ko je lansko leto obolel, dobil je sicer dopust, a po preteku dopusta se je strogo gledalo na to, da, akoravno smrtno bolan, brez odmora opravlja svojo težavno službo in, ko je 28. m. m. v uradu onemogel ter se moral peljati domov, da pričakuje konec svojemu življenju, dobil je čez par dni ukaz, naj se s spričevalom izkaže, da je v istini bolan. No, prerana smrt pokojnika dala je dotičnim drakonično-strogim gospodom dovolj jasen dokaz, da Remec ni bil simulant. Znamo sicer, da so predpisi glede uradniških dopustov strogi, ravno tako dobro pa tudi vemo, da je pri vsakem zakonu, pri vsakem predpisu možna tudi blažja interpretacija, treba samo nekoliko dobre volje in prav malo ljudomilosti. — Ker je pokojni Remec bil blag značaj in marljiv pisatelj slovenski, pričakujemo, da mu mnogo rodoljubov izkaže poslednjo čast. — Blag in trajen bodi spomin poštenej duši!

— (Novo društvo za povspreh prometa tujcev na Kranjskem), ustanovljeno po stavbenem svetniku g. Potočniku, imelo je zadnjo nedeljo ob 11. uri v magistratnej dvorani dobro obiskan shod, pri katerem so bili voljeni v odbor, ki naj nabira člane, naslednji gospodje: Deželni odbornik O. Detela, F. Doberlet, načelnik južno železniške postaje G. Habit, dr. F. Keesbacher, dr. F. Kapler, stavbeni svetnik F. Potočnik in dr. Tavčar.

— („Nazaj hodi“) — „Ljudski glas“ namreč. V zadnjem listu poročali smo, da je po njem, ker ga skozi štiri tedne ni bilo in je bil v resnici že mrtev. A našla se je dobrohotna roka, ki ga je zopet galvanizovala in sicer, kakor sodimo po najnovejši vsebini, da se vzdrži sobojevnik našemu uradnemu listu. Čestitamo na tej družbi.

— (Maribor.) Dr. Dominkuš-eva svečanost, katera se je bila odložila zaradi smrti njegove matere, se bo vršila v nedeljo 11. t. m. Banketa se bodo udeležile, kakor samo ob sebi umljivo, tudi dame. Začetek svečanosti ob 7. uri zvečer.

Odbor slov. Čitalnice.

— (Prvi slovenski otroški vrt v Gorici) otvori se v kratkem na Travniku h. št. 16, I. nadstropje.

— (50letnica ruske himne.) Kakor poročajo „Mosk. Ved.“, delajo se v Petrogradu in Moskvi velike priprave, da se slovesno obhaja petdesetletnica ruske himne „Bože carja hrani!“, kompozicije Alekseja Fedoroviča Lwowa. Pela se je prvič v velikem gledališču v Moskvi v 11. dan decembra 1833. Himni, katero je skladatelj zložil v jedne noči, spisal je pesnik Žukovskij drugi dan besede. 23. novembra 1833 je ruski car s carico slišal prvič rusko himno, katera mu je jako dopala. Car je odlikoval skladatelja z zlato, z briljanti okovano tobačnico z njegovo podobo ter ukazal, da se v grb Lwowljeve rodovine vzprejmo besede: „Bože carja hrani!“

— (Razpisana je služba) učitelja na jednorazrednici v Mehovem. Plača 400 gl. in stanovanje. Prošnje do 20. t. m. na okrajni šolski svet v Rudolfovem.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Beligrad 4. novembra. Včerajšnji izredni ministerski svet ukrenil je na podlagi ustava in z ozirom na ozbiljni položaj v kraljevini, da se ustavi tiskovni zakon in zakon o društvih in shodih, ter da se za časnikarstvo uvede preventivna cenzura.

Po kraljevem ukazu zavezani so prebivalci tistih krajev, kjer je obsedno stanje, da vzdržujejo vojake, dokler traje obsedno stanje. Častniki in podčastniki dobivajo dvojno plačo, dokler traje obsedno stanje.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Veetrovi	Nebo	Morkrina v mm.
3. nov.	7. zjutraj	740-75 mm.	+ 3-6°C	sl. szh.	jas.	0-00 mm.
	2. pop.	738-90 mm.	+ 11-8°C	sl. svz.	jas.	
	9. zvečer	739-92 mm.	+ 5-6°C	sl. svz.	jas.	dežja.

Srednja temperatura + 7-0°, za 0-2° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani dné 3. novembra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	80
Rež,	4	87
Ječmen	4	23
Oves,	2	76
Ajda,	4	53
Proso,	5	20
Koruz,	5	40
Leča,	8	50
Grah	8	50
Fižol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	2	68
Maslo, kilogram	—	96
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	70
„povojen,	—	76
Surovo maslo,	—	85
Jajca, jedno	—	3
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	60
Telečje	—	68
Svinjsko	—	58
Koštrunovo	—	34
Kokoš	—	40
Golob	—	17
Seno, 100 kilogramov	1	96
Slama,	1	78
Drva, trda, 4 kv. metre	6	70
„ mehka, „	4	40

Dunajska borza. dné 5. novembra t. l.

Papirna renta	78 gld.	70
Srebrna renta	79	40
Zlata renta	95	50
5% marena renta	93	35
Akcije narodne banke	838	—
Kreditne akcije	277	50
London	120	25
Napol.	9	56 1/2
C. kr. cekini	5	71
Nemške marke	59	—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	119
Državne srečke iz l. 1864.	100 gld.	168
4% avstr. zlata renta, davka prosta.	98	90
Ogrska zlata renta 6%	119	75
„ „ 4%	86	95
„ papirna renta 5%	85	50
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—
Dunava reg. srečke 5%	114	75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	25
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	102	75
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	75
Kreditne srečke	100 gld.	168
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	106
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	221	75

Vsemogočnemu je dopadlo, da nas je zapustil na brezmerno našo žalost gospod

FRANJO REMEC, c. kr. brzojavni uradnik,

preselivši se po dolgej mučnej bolezni v boljše življenje 4. t. m. dopoldne ob devetih in pol, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 33. letu svoje starosti.

Pogreb bode v torek popoldne ob 3 1/2. uri izpred hiše št. 7, v Križevniških ulicah.

Sv. maše zadušnice bodo 7. t. m. v stolnej cerkvi.

Umrlega priporočamo v pobožen spomin.

V Ljubljani, v 5. dan novembra 1883.

Dragotina Remec, roj. Ogorelec, soproga. Bogomil in Vladimir Remec, sina. Mina Remec, mati. Lovro in Jože Remec, brata. Marija Stirn, sestra. (715)

Dražba

posestva graščine Vinogorica pri Trebnjem.

V 12. dan novembra, t. j. v ponedeljek ob 8. uri zjutraj bodo se v zgoraj omenjeni graščini Vinogorici travniki, njive, vinogradi in hosta na drobno razprodajali. Prodajalo se bode tudi kmetijsko orodje. Kupci bodo lahko po obrokah plačevali.

Marija Podobnik,

trgovka in posestnica v št. Vidu pri Zatičini.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armich.

Slika pesnika S. Gregorčiča,

kakeršna je bila v 12.—14. številki „Škrata“, dobiva se na fin in močen papir tiskana v „Narodnej tiskarni“ — Cena 20 kr., po pošti 25 kr.

Mlad mož,

izveden v trgovskem poslovanju, kateri ima prakso v raznih trgovskih in gospodarskih zadevah, sposobnost dopisovanja in nekoliko znanja v administrativnih poslojih, zmožen slovenskega, nemškega in laškega jezika, želi v kakovej trgovini ali kakovem drugem gospodarskem poslu, najrajši na Slovenskem ali v Hrvaški, dobiti službo. — Ponudbe vzprejema iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (698—3)

Št. 6785.

(705—3)

Razpis

službe kontrolorja deželne blagajnice.

Pri kranjskeje deželne blagajnici oddaja se služba kontrolorja z letno plačo 1000 gld. in s pravico do 4 petletnic po 100 gld., katere se pa ne uštevajo v pokojnino, oziroma služba blagajničnega oficijala z letno plačo 900 gld. in s pravico do 6 petletnic po 50 gld.

Prošniki za to službo naj svoje, dostojno s spričevali obložene prošnje po svojem neposrednem uradnem predstojništvu

do 30. novembra 1883.

pošljejo deželnemu odboru kranjskemu.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dné 29. oktobra 1883.

Deželni glavar: Thurn.

Gospodu

G. PICCOLI-ju,

lekarju

v Ljubljani,

Dunajska cesta.

Vaša „Francova esenca“ je jedino zdravilo, ki se mojemu želodcu prieka. Po vsakem zaužitju mi je lažje in bolje.

Kamenje pri Černici 1883.

Josip Sovdat, župnik.

Jednajst let že trpim na zabasanji in hemeroidah in ne poznam zdravila, da bi mi toliko pomagalo, kakor Vaša „Francova esenca“, za katero se vam najlepše zahvaljujem.

Gorenje Ležeče, Kranjsko.

Ivan Zehrou.

Prosim, da mi odmah pošljete 100 steklenic Vaše izvrstne „Francove esence“.

Aleksandrija v Egiptu, meseca avgusta 1883.

Marija Dolinsh.

Prosim uljudno za 24 steklenic Vaše „Francove esence“, ki je nedvomljivo najboljši pripomoček zoper kašelj, hemeroidje, mrzlico v želodcu in gliste.

Pulj, meseca decembra 1882.

Josip vitez Seordili,

c. kr. policijski komisar.

Vašo „Francovo esenco“ s sijajnim uspehom rabim. Prosim odmah za 24 steklenic na povzetje.

Trdnjava Ivangrad na Hrvaškem, v avgustu 1883.

Josip Marničič, usnjarski mojster.

„Francova esenca“ je pomagala že tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalci dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božast, trebušno in prehajalno mrzlico, zatasanje, hemeroidje, zlatenico itd., ki so vse nevarne, če se (291—2) o pravem času ne ozdravijo.

Steklenica velja 10 kr.

V najem

se daje takoj

gostilna

v najprilicnejšem in ugodnejšem kraju, tik farne cerkve in nasproti c. kr. uradov v Gorenjem Logatcu pod najugodnejšimi pogoji na več let. — Natančni pogoji se zvedó pri lastniku

Andreji Marinko-tu

(707—2)

v Gorenjem Logatcu.

Oznanilo.

Iz proste roke se prodaja po prav nizkej ceni

malin

s 6 pari kamnov, 7 stopami za ječmen, 1 kamnom za kašo, oljarca z 10 stopami in žaga,

na prav pripravnem kraju za kupčijo z moko, oljem in lesom. Voda stanovitna, je ne zmaga mraz ne suša. Zraven mlina hiša v jedno nadstropje, z gospodarskimi poslopji vred, kakor tudi z naslednjim zemljiščem: 4 orala 564 □ sežnjevi njiv, 1 oralo 1356 □ sežnjevi travnikov, 1 oralo 172 □ sežnjevi gozdov in 113 □ sežnjevi pašnikov. — Kaj več se zve pri Antonu Knapiču, mlinarji in posestniku v Valburgi pri Smledniku. (714—1)

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodcu,

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnjenje, kislo podiranje, ščipanje, katar v želodcu, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodcu, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve, zoper bolezni na vrani, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešernovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celju: lekar J. Kupferschmid. V Kranju: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radovljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Črnomlju: lekar Ivan Blažek. V Skofljici: lekar Karol Fabiani.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besedo: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljenost varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nemalej teh znakov istinitosti, naj se zavrzijo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučaj tako naznani, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148—113)

ALOJZIJ-a KUNST-a

čevljarska obrt

Židovske ulice št. 4, LJUBLJANA, Židovske ulice št. 4, (prej Schitnik & Kunst). (701—2)

Bogata, izborna zaloga

storjenih čevljev za gospé, gospode in otroke, lastnega izdelka, vsakemu na ogled in izbéro.

Naročila vsakšne vrste izvajajo se točno in najceneje. — Mere se skrbno hranijo in zaznamujejo. — Poštnim naročilom blagovoli se pridejati čevljev za uzorec.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.